

Komandi partur

Í komandi parti byrjar ein røð um tey 12 systkini í Rituvík, sum eru komin í metbókina hjá Guinness fyri at vera elsti systkinaflokkur í heiminum. Hetta er samstundis ein søga um eitt framúr familjusamanhald.

Grindin hevur lagt beinini. Drongurin, sum stendur á einum hvali fremst á myndini, er Óli Mikkelsen, systirsonur Onnu. Bjarni, grindafrøðingurin, er sonur Óla. Beint frammanfyri Óla stendur ein drongur í kolli. Tey svørtu húsini við hvítari grund omanfyri hann er Jákupsstova, har Anna og Olea striddust nakrar dagar seinni.

Anna og dóttir hennara Olea.

að fólk, har meslingasmittan var í húsinum. Heima vóru, umframt konu og børn, eisini omma og abbi, so tey skýggjaðu meslingar av tí ringasta. Tá maðurin seint um kvøldið leitar sær at húsum er illveður, og nú hann nærkast húsum, fer toran at ganga av tí ringasta. Var tað nakað, sum maðurin var bangin fyri, so var tað toruni. Tí fór hann at renna. Tað tók bert nakrar minuttir at koma at húsum, men av tí at toran gekk so illa, kom honum ikki til hugs at bíða teir nevndu 20 minuttirnar úti, men hann rann inn, og leyp uppi songina til konuna. Stutt eftir lógu øll í húsinum við fepri og meslingum.

Missir um landið

Her eru nakrar frásagnir um hvussu meslingarnir gjørdur um seg kring landið

KUNOY

Ein, sum misti mammu sína, var Andrea á Dul, ættað úr Kunoy og seinni gift til Havnar. Pápi hennara, Kristian, og beiggja, Hans Jacob, høvdu hetta summarið verið við Coronet tann buldrasliga túrin, teir róku úr Grønlandi til New Foundland.

Hans Jacob var í meslingagrindini. Tá ið

Grækaris, sum var trúlovaður við Oleu, og sum giftist við Onnu.

hann kom heim gjørdist hann sjúkur. Tá smittaði hann mammuna, Jacobinu. Hon gjørdist sjúk og doyði 3. júlídag 1935, einans 49 ára gomul. Andrea var tá 10 ára gomul, og hon mátti saman við hinum systkjunum taka uppá seg tær uppgávur í húsinum, sum mamman annars hevði havt.

KOLLA FIRÐI

Sverri Djurhuus úr Kollafirði hevði í 1983 eina grein í Varðanum um meslingagrindina, har hann sjálvur var við. Tað gekk væl við grindini, men so vóru tað meslingarnir. Teir flestu, sum høvdu verið í grindini, gingu við ringari samvitsku, tí teir vistu, at teir ikki høvdu ansað nóg væl eftir. Teir vónaðu tað besta, men so frættist, at sjúkan var komin til onkra aðra bygd og onkur var deyður. Tað endaði við, at allir sum høvdu verið í grind blivu sjúkir.

Jólaaftan var tómligt í kirkjuni. Tey, sum vóru sjúk, kundu sjálvandi ikki fara. Hini royndu at skíggja, men illa gekst við tí. Tá ið sjúkan hasaði av, hevði hon verið í hvørjum húsi, og einstøk lív hevði hon eisini tikið. So meslingarnir settu eisini síni spor har.

Tað vóru nógv fólk í grind. Hon var 170 hvalir og 1176 skinn.

Tey í Jákupsstovu, sum vóru so hart rakt av meslingum bæði í 1916 og 1935. Fremst sita foreldrini Fredrikka og Óla Jákup. Børnini eru v.f. Anna, Kaja, Katrína, Høgni, Lisa, Olea og Tomásía

Jógvan Zachariassen, amtslæknir:

Meslingarnir í 1935

Tað var javnan at meslingar gingu í Føroyum. Meslingarnar í 1935 komu til Føroya í juni, lutvíst frá ferðafólki, sum var komið við Tjaldrinum og lutvíst frá fólki, sum hevði verið í Hetlandi, kanska fótbóltsspælurum. Tað vísti seg, at danska smittan var rættiliga meinaleys, meðan tað var verri við teirri hetlendsku. Í fyrsta umfari var smittan mest í Havn og í Suðuroy.

Í Havn høvdu tey flestu havt meslingar, so vandin fyri at sjúkan fór at spreidda seg var ikki so stórur. Men so kemur grind í Gøtu, og um hetta sigur amtslæknin:

.... I november måned var der grindedrab i Gøte, og der forsamledes mange mennesker fra de nordlige øer. Derefter kom der en voldsom eksplosion af mæslinger, hvorved sygdommen spredte sig over næsten alle bygdene på de nordlige øer.

Den tog meget voldsom fat, og der døde i alt 20 mennesker af den, for størstedelen folk i deres bedste alder.

Dødeligheden er størst mellem 16 og 30 år, og det er også ganske forkert, når det skrives, at for patienter på 50 år er mæslinger en farlig sygdom, men for nogenlunde livskraftige mennesker selv i en høj alder er mæslinger ingen farlig sygdom. Jeg har nu under min lægevirksomhed på Færøerne set så mange tilfælde af mæslinger, at jeg tør hævde dette, hvad så andre påstår. Dødsårsagen ved mæslinger er ikke som påstået oftest bronchopneumoni (lungnabruni), dette kan være tilfældet med børn i den spæde alder, men hos børn der dør i den kraftigste alder (i tyerne) er årsagen sepsis (blødeitran). Det er jo muligt, at det ikke skyldes mæslingevirus alene, men derimod en blanding af mæslingevirus og streptococcer (serliga

virknar bakteriar). Ja, hvem ved om ikke mæslinger er en Streptococ.

...den eneste virksomme terapi overfor mæslinger er åreladning med påfølgende saltvandsinfusion. Den profylaktiske (fyryrgjandi) behandling med rekonvalescentserum (blød frá fólki sum hava havt meslingar) har været anvendt i høj grad.

I epidemiens første tid var det jo vanskeligt at skaffe materiale, men efterhånden som sygdommen bredte sig stillede rekonvalescenter (fólk sum høvdu havt meslingar) sig beredvilligt til rådighed og afgav overalt gratis blod til injektion (innspræning). Der blev af lægerne heroppe, hospitalets læger iberegnet udført et mægtigt arbejde for at få immuniseringen (órinid) gennemført...

De der blev behandlede med rekonvalescentblod eller serum, fik meget lette mæslinger, så lette at de ikke engang behøvede at holde sengen.

Sum nevnt doyðu 20 fólk av meslingum ymsastaðni í landinum í 1935. Hetta var nakað sama tal, sum tey ið doyðu av tuberkulum. Av hesum var eitt barn undir 1 ár, eitt 5-15 ár, 16 vóru 15-65 ár, og eitt fólk var eldri. Í 1935 vóru 3.118 fólk, sum høvdu meslingar.

Aftaná nøkur smærri tøl í byrjanini av árinum kom tað uppá 107 í august. Í september og oktober var talið um 160 fyri hvønn av mánaðunum, í november kemur talið uppá 318 og í desember, beint eftir grindina, heilt uppá 2.231. Umleið helvtin, av teimum sum finga meslingar, vóru børn upp til 15 ár, og hin helvtin var 15-65 ár, helvt um helvt konufólk og mannfólk.